

SZAKIRODALOM.

Magyar írók álnevei a multban és jelenben. Összegyűjtötte *Székely Dávid*. Az első rész különnyomat a »Corvina« 1903. és 1904. évi számaiból. Budapest, 1904. Pallas részv.-társ. kny. Kiadja Szilágyi Béla. 8-r. 71 l. Ára 1 korona 50 fillér.

Uttörő munka ez az előttünk fekvő kis füzet. A minnek csak szerét ejtette, összegyűjtötte Székely Dávid, hogy nyitját adja a magyar írók álneveinek. Kisérletek történtek már e téren. Leginkább figyelmet érdemel Porzolt Kálmán cikke a »Figyelő«-ben, mit a gyűjtő ezuttal fel is használt. Forrásképen felhasználta Szinnyei József »Magyar írók élete és munkái« korszakalkotó művét is, feldolgozva az egyes életrajzok végén jelzett álneveket. Fölötte kár, hogy nem terjeszkedett ki az írók használta jegyekre is. Szinnyei ezekről is megemlékezik és így a munka nem is lett volna oly fáradságos. Ellenben nem ismeri a gyűjtő Szinnyei József repertoriumának második kötetében megjelent álnevek java részét, a mi szintén becses anyagot nyújtott volna munkájához. Mellőzve látjuk a tudományos irodalom munkásainak álneveit. A »Budapesti Szemle«, »Századok«, »Turul«, »Archeologiai Értesítő«, »Archeologiai Közlemények« álneveinek semmi nyoma. Hiányzanak a színműirodalom íróinak és fordítóinak álnevei. Pl. a »Kunok« szövegírójáról Hegyaljiról nem találjuk felemlítve kilétét?

De vannak más hibák is. Mátray Gábornak álneveként említi a Rothknepf nevet, holott ez mint tudjuk családi neve volt. Pajor István álneveként Csalonyait sorolja fel, holott ez írónk Csalomjait használta versei, javításai alatt. De az élő írók álneveinek sem találjuk teljes sorozatát. Így pl. Sas Edénél kimaradt Katóka asszony, Tábori Róbertnél Semper Idem, Columbus, Tucsek Annánál Radnay Róza, Thaly Kálmánnál Bujdosó Bálint, Lyka Károlynál Számadó János. Pedig ezen könnyen segíthetett volna, ha kérdő lapokat küld szét az írókhoz. A mű érdekében készséggel állították volna össze álneveiket. Itt-ott sajtóhibák nyomát találjuk: Silberstein Adolfnál Eötvös-t ír, Ötvös helyett stb.

Viszont egyes írókról, mint Arany Jánosról, Petőfi Sándorról és másokról teljes sorozatot nyujt. De az összegyűjtöttekről kár volt meg nem jelölni, hogy ez álneveket az egyes írók, mely lapban, folyóiratban, vagy könyv címlapján használták. Csak így lett volna igazán értékes e kis füzet.

De azért ne tagadjuk meg Székely Dávidtól annak elismerését, hogy e füzet kiadásával is szolgálatot tett irodalmunknak.

Naményi Lajos.

A társadalomtudományi társaság Pulszky Ágost-könyvtárának betűrendes katalógusa. Budapest, 1903, 111 l. 8-r.

Hazánk nagy jogtudósának, a nemrég elhunyt Pulszky Ágostnak, gazdag társadalomtudományi és jogi könyvtárát özvegy Pulszky Ágostné a társadalomtudományi társaságnak ajándékozta. A társadalomtudományi társaság első elnökének e becses ereklyéjét nem csak kegyelettel őrzi, hanem gondoskodott arról is, hogy az abban összegyűjtött szakmunkák a közhasználatnak átadassanak. E célból azt a budapesti kereskedelmi és iparkamara nyilvános könyvtárában helyezte el s betűrendes katalógusát kinyomatta.

A néhány száz kötetet kitevő könyvtár állományát túlnyomóan jogi és társadalomtudományi szakmunkák teszik, vannak azonban benne történelmi, nyelvészeti stb. művek is. A katalógus betűrendben tünteti fel a munkákat, címükön kívül a nyomtatás helyét, a könyvnyomató nevét, az évszámot, a lapszámot és a munka alakját is ismertetve. Megkönnyíti használatát, hogy utalócímekkel is el van látva, a mi különösen fordításoknál nagyon czélszerű, mert az író nevéen kívül a fordító neve alatt is megtaláljuk a könyvet. A katalógus czéljának teljesen megfelel, mert egy kisebb terjedelmű szakkönyvtár ismertetését czélozza, mely anyagának csekély mennyiségénél fogva nem követeli meg a szakok szerinti beosztást, de nem is engedné meg azt, mert, a mint előrebocsátottuk, túlnyomóan társadalomtudományi könyvtár, más szakok kevésbé vannak benne képviselve.

A katalógusból elmaradt szak és számjelzések arra engednek következtetni, hogy a könyvtár felállítása megegyezik a katalógus berendezésével, azaz hiányzanak belőle a szakok; ez a könyvtár terjedelme és szakjellege alapján teljesen indokolt is. A könyvtár az átadás idején teljesen modern társadalomtudományi szakkönyvtár volt, a mint azt a társadalomtudományok lelkes mívelője, Pulszky Ágoston, a saját szükségleteinek megfelelően összegyűjtötte. A társadalomtudományi társaság úgy teszi örökemléküvé a legméltóbban első elnökének nevét, ha e könyvtár gyarapításával annak modern színvonalát állandóan fentartani törekszik. Igaz, hogy a társadalomtudományi irodalom a legújabb kor terméke s alkotásai olyan arányban gyarapszanak, hogy azok